

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนากระบวนการช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตามระยะของการวิจัย เป็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ การศึกษาสภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอท่าคัน โท จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็น ผู้บริหาร ผู้วิจัย ครูประจำชั้น ครูแนะแนว เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน บ้านหนองแขง จำนวน 25 คน ดังตาราง ที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	28.00
หญิง	18	72.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	20.00
ปริญญาตรี	18	72.00
สูงกว่าปริญญาตรี	1	8.00
ผู้ที่ทำหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		
ครูประจำชั้น	17	68.00
ผู้บริหาร/ผู้วิจัย/ครูแนะแนว	2	12.00
อื่น ๆ เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	6	20.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ = 72.00) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนมาก (ร้อยละ = 72.00) ผู้ที่ทำหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นครูประจำชั้นเป็นส่วนมาก (ร้อยละ = 68.00)

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตารางที่ 8 ภาพรวมสภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ทั้ง 5 ด้าน

ที่	สภาพการปฏิบัติ	สภาพการปฏิบัติ			ระดับความต้องการพัฒนา		
		\bar{X}	ที่	แปลความ	\bar{X}	ที่	แปลความ
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.19	5	น้อย	3.53	5	มาก
2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	2.27	4	น้อย	3.75	2	มาก
3	ด้านการส่งเสริมนักเรียน	2.63	2	ปานกลาง	3.59	3	มาก
4	ด้านการป้องกันและการแก้ไข	2.60	3	ปานกลาง	3.54	4	มาก
5	ด้านการส่งต่อ	2.82	1	ปานกลาง	3.87	1	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.50		น้อย	3.66		มาก

จากตารางที่ 8 ภาพรวมสภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ระดับการปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จัดเรียงรายชื่อ

โดยเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยน้อยไปหาค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับ ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.19$) 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 2.27$) 3) ด้านการป้องกัน และการแก้ไข ($\bar{X} = 2.60$)

ความต้องการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จัดเรียงรายชื่อ โดยเรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยใน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 3.87$) 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 3.75$) 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 3.48$)

ตารางที่ 9 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ที่	สภาพการปฏิบัติ	สภาพการปฏิบัติ			ระดับความต้องการพัฒนา		
		\bar{X}	ที่	แปลความ	\bar{X}	ที่	แปลความ
1	การบันทึกข้อมูลของนักเรียน ของครูประจำชั้นลงในระเบียบสะสม มากน้อยเพียงใด	2.24	2	น้อย	3.44	4	ปานกลาง
2	การจัดกระทำข้อมูลนักเรียนให้ทันต่อการนำไปใช้ มากน้อยเพียงใด	2.12	4	น้อย	3.48	3	ปานกลาง
3	การปฏิบัติงาน ตามแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากน้อยเพียงใด	2.20	3	น้อย	3.84	2	มาก
4	การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด	1.88	5	น้อย	3.96	1	มาก
5	การดำเนินการรวบรวมข้อมูลรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นระบบ มากน้อยเพียงใด	2.50	1	น้อย	2.92	5	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.19		น้อย	3.53		มาก

จากตารางที่ 9 สภาพสภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ระดับปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จัดเรียงรายชื่อ โดยเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยน้อยไปหาค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับ ได้แก่ 1) การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 1.88$) 2) การจัดกระทำข้อมูลนักเรียนให้ทันต่อการนำไปใช้ ($\bar{X} = 2.12$) 3) การปฏิบัติงาน ตามแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 2.20$)

ความต้องการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จัดเรียงรายชื่อ โดยเรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยใน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการ

เก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 3.96$) 2) การปฏิบัติงาน ตามแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.84$) 3) การจัดทำข้อมูลนักเรียนให้ทันต่อการนำไปใช้ ($\bar{X} = 3.48$)

ตารางที่ 10 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการคัดกรองนักเรียน

ที่	สภาพการปฏิบัติ	สภาพการปฏิบัติ			ระดับความต้องการพัฒนา		
		\bar{X}	ที่	แปลความ	\bar{X}	ที่	แปลความ
6	การความรู้ให้แก่นักเรียนผู้ปกครองในการตอบแบบประเมิน มากน้อยเพียงใด	2.44	2	น้อย	3.11	5	ปานกลาง
7	การทำความเข้าใจในการใช้เครื่องมือคัดกรองและแปลผล มากน้อยเพียงใด	2.56	1	ปานกลาง	3.56	3	มาก
8	การคัดกรองนักเรียนใช้วิธีที่หลากหลายมากน้อยเพียงใด	2.04	4	น้อย	4.04	2	มาก
9	การแยกนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง /มี ปัญหา มากน้อยเพียงใด	2.32	3	น้อย	3.88	4	มาก
10	การนำผลคัดกรองนำมาพัฒนา และส่งเสริม นักเรียนมากน้อยเพียงใด	1.96	5	น้อย	4.16	1	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.27		น้อย	3.75		มาก

จากตารางที่ 10 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ระดับปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จัดเรียงรายชื่อโดยเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยน้อยไปหาค่าเฉลี่ยมากใน 3 อันดับได้แก่ 1) การนำผลคัดกรองนำมาพัฒนา และส่งเสริม นักเรียน ($\bar{X} = 1.96$) 2) การคัดกรองนักเรียนใช้วิธีที่หลากหลายมาก ($\bar{X} = 2.04$) 3) การแยกนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง /มี ปัญหา ($\bar{X} = 2.32$)

ความต้องการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จัดเรียงรายชื่อโดยเรียงลำดับจากความต้องการพัฒนา ค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยใน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การนำผลคัดกรองนำมาพัฒนาและส่งเสริม นักเรียน ($\bar{X} = 4.16$) 2) การคัดกรองนักเรียนใช้วิธีที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.04$) 3) การทำความเข้าใจในการใช้เครื่องมือคัดกรองและแปลผล ($\bar{X} = 3.56$)

ตารางที่ 11 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ที่	สภาพการปฏิบัติ	สภาพการปฏิบัติ			ระดับความต้องการพัฒนา		
		\bar{X}	ที่	แปลความ	\bar{X}	ที่	แปลความ
11	การหาแนวทางร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้แก่นักเรียน มากน้อยเพียงใด	2.64	3	ปานกลาง	3.54	3	มาก
12	การสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม มากน้อยเพียงใด	2.32	4	น้อย	3.64	2	มาก
13	การมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด	2.08	5	น้อย	4.16	1	มาก
14	การรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมากน้อยเพียงใด	2.80	2	ปานกลาง	3.48	4	มาก
15	การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนมากน้อยเพียงใด	3.32	1	ปานกลาง	3.13	5	มาก
	รวมเฉลี่ย	2.63		ปานกลาง	3.59		มาก

จากตารางที่ 11 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า ระดับปฏิบัติ ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง จัดเรียงรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยน้อยไปหาค่าเฉลี่ยมากใน 3 อันดับ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 2.08$) 2) การสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 2.32$) 3) การหาแนวทางร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 2.64$)

ความต้องการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จัดเรียงรายชื่อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยใน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.16$) 2) การสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.64$) 3) การหาแนวทางร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้แก่
นักเรียน ($\bar{X} = 3.54$)

ตารางที่ 12 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการป้องกันและการแก้ไข

ที่	สภาพการปฏิบัติ	สภาพการปฏิบัติ			ระดับความต้องการพัฒนา		
		\bar{X}	ที่	แปลความ	\bar{X}	ที่	แปลความ
16	การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ให้แก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึงมากน้อยเพียงใด	2.40	3	น้อย	3.92	2	มาก
17	การใช้หลักจิตวิทยา ในการให้คำปรึกษา เมื่อ นักเรียนมีปัญหาไม่กล้าที่จะปรึกษาครู มากน้อยเพียงใด	3.15	1	มาก	2.84	4	ปานกลาง
18	การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา และความ ร่วมมือ จากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน มากน้อยเพียงใด	2.28	5	น้อย	4.20	1	มาก
19	การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ประสานงาน กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ป้องกันและแก้ไขของนักเรียนมากน้อยเพียงใด	2.48	4	น้อย	3.84	3	มาก
20	การรายงานและประเมินผลการจัดกิจกรรมใน การป้องกันและแก้ไขของนักเรียนมากน้อย เพียงใด	2.65	2	ปานกลาง	2.88	5	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.60		ปานกลาง	3.54		มาก

จากตารางที่ 12 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนด้านการป้องกันและการแก้ไข พบว่า ระดับปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
จัดเรียงรายชื่อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยน้อยไปหาค่าเฉลี่ยมากใน 3 อันดับ ได้แก่ 1) การจัด
กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา และความร่วมมือ จากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 2.28$) 2)
การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ
ป้องกันและแก้ไขของนักเรียน ($\bar{X} = 2.48$) 3) การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
ให้แก่ นักเรียนได้อย่างทั่วถึงมาก ($\bar{X} = 2.40$)

ความต้องการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จัดเรียงรายชื่อโดยเรียงลำดับจาก
ค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยใน 3 อันดับ ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา และ
ความร่วมมือ จากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 4.20$) 2) การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับ
นักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้แก่ นักเรียนได้อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.92$) 3) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไข ของนักเรียน
($\bar{X} = 3.84$)

ตารางที่ 13 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งต่อ

ที่	สภาพการปฏิบัติ	สภาพการปฏิบัติ			ระดับความต้องการพัฒนา		
		\bar{X}	ที่	แปลความ	\bar{X}	ที่	แปลความ
21	การแยกนักเรียนที่มีความชัดเจน และ ครูให้ความสำคัญในการส่งต่อ มากน้อยเพียงใด	2.88	2	ปานกลาง	3.44	4	ปานกลาง
22	การประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียนเช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง มากน้อยเพียงใด	2.48	5	น้อย	4.28	1	มาก
23	การปฏิบัติงานของฝ่ายปกครอง เป็นไปตามระเบียบ ของโรงเรียน มากน้อยเพียงใด	2.70	4	ปานกลาง	4.20	2	มาก
24	การชี้แจงให้นักเรียน ผู้ปกครองทราบในการส่งต่อมากน้อยเพียงใด	2.84	3	ปานกลาง	4.00	3	มาก
25	การประสานงานบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกรายงานสรุปผลการส่งต่อมากน้อยเพียงใด	3.24	1	ปานกลาง	3.40	5	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.82		ปานกลาง	3.87		มาก

จากตารางที่ 13 สภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ พบว่าระดับปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จัดเรียงรายชื่อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยน้อยไปหาค่าเฉลี่ยมากใน 3 อันดับ คือ 1) การประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ภายในโรงเรียนเช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ($\bar{X} = 2.48$) 2) การปฏิบัติงานของฝ่ายปกครอง เป็นไปตามระเบียบ ของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.70$) 3) การชี้แจงให้นักเรียน ผู้ปกครองทราบในการส่งต่อ ($\bar{X} = 2.84$)

ความต้องการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จัดเรียงรายชื่อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยใน 3 อันดับแรกคือ 1) การประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ภายในโรงเรียนเช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ($\bar{X} = 4.28$) 2) การปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองเป็นไปตามระเบียบ ($\bar{X} = 4.20$) 3) การชี้แจงให้นักเรียน ผู้ปกครองทราบในการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.00$)

สรุปผล การศึกษาสภาพการปฏิบัติ และความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน ระดับปฏิบัติน้อยที่สุดและความต้องการพัฒนามากที่สุด พบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 1.88$) และความต้องการพัฒนามากที่สุด ($\bar{X} = 3.96$) 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การนำผลคัดกรองนำมาพัฒนา และส่งเสริม นักเรียน ($\bar{X} = 1.96$) และความต้องการพัฒนามากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนระดับปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 2.08$) และความต้องการพัฒนามากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไขระดับปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา และความร่วมมือ จากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 2.28$) และความต้องการพัฒนามากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) 5) ด้านการส่งต่อระดับปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ภายใน โรงเรียนเช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ($\bar{X} = 2.48$) และความต้องการพัฒนามากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$)

1.2 ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะความต้องการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแซง อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิด ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1.2.1 จัดหางบประมาณในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และมีระบบการดูแลช่วยเหลือที่ชัดเจน เช่น ฝ่ายแนะแนว ฝ่ายปกครอง มีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลให้เป็นรูปธรรม

1.2.2 ควรมีการเพิ่มกิจกรรมที่ช่วยในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการส่งเสริมการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม 1 ครั้ง/เดือน มีการจัดอบรมเป็นช่วงชั้น ส่งเสริมภาวะผู้นำคณะกรรมการสภานักเรียน

1.2.3 ครูทุกคนควรตระหนักต่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ จัดประชุม อบรม หรือให้ความรู้ครูให้มีความรู้เพียงพอในการช่วยเหลือนักเรียน ในทุกๆด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขให้ต่อเนื่อง การส่งต่อ ยังขาดรูปแบบที่ชัดเจน ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบ

1.2.4 ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเป็นประจำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กลุ่ม

ตอนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นครูบุคลากร โรงเรียนบ้านหนองแขง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ตอนที่ 2 ข้อมูลสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์รายข้อคำถามดังต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมนักเรียน พฤติกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ขาดความอดทน มีนิสัยก้าวร้าว ไม่ขยันหมั่นเพียร ทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน สนใจในเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์ ขาดที่พึ่ง ขาดที่ปรึกษา ขาดโอกาส และขาดแรงจูงใจในการเรียน

ด้านแนวทางการแก้ปัญหาของพฤติกรรมนักเรียน ส่งเสริมนักเรียนที่ทำได้ กำกับติดตามนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเร่งด่วน ปลูกจิตสำนึก อบรมชี้มนำให้นักเรียนเห็นคุณค่า และโทษของการกระทำ สร้างแรงจูงใจ ให้ความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน และนำผลการคัดกรองนักเรียนมาแก้ปัญหา ดักเตือนแนะนำ ปลูกจิตสำนึก จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถ ตามความสนใจของนักเรียน เช่น ด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ งานอาชีพ พบปะผู้ปกครองนักเรียนรายงานพฤติกรรม อบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้สม่ำเสมอ

ด้านการดำเนินการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนของครู ชมเชยนักเรียนที่ทำความดี ลงโทษนักเรียนที่ทำความผิด ปลูกจิตสำนึก อบรมสั่งสอน อบรมหน้าเสาธง ให้คำแนะนำ เยี่ยมบ้านให้ผู้ปกครองช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ว่ากล่าวตักเตือน ส่งต่อให้ผู้บริหาร แก้ไขปัญหาเป็นรายกลุ่ม ศึกษารายกรณี

ด้านการมีส่วนร่วมของบุคคลในการแก้ปัญหา และพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ชุมชน พระสงฆ์ ตำรวจ พ่อแม่ สื่อมวลชน ผู้นำประเทศ

ด้านการแก้ไขปัญหของโรงเรียนที่จะแก้ปัญหาในสภาพปัจจุบัน เป็นอันดับแรก ได้แก่ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำ คุณธรรมจริยธรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน ความก้าวร้าว การอ่านออกเขียนได้ คุณภาพผู้เรียน การสร้างแรงจูงใจ

ผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ได้นำผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาดำเนินการประชุมร่วมกันพิจารณาเพื่อเลือกประเด็นที่เลือกพัฒนาหายุทธศาสตร์ โครงการ สนับสนุน และการตั้งเป้าหมายที่ต้องการสำหรับรายละเอียด โครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุน ปรากฏในภาคผนวก ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ประเด็นที่เลือกพัฒนา

องค์ประกอบ	ประเด็นที่เลือกพัฒนา	โครงการ/กิจกรรม สนับสนุน	เป้าหมายที่ต้องการ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	1. การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	- มีเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
2. การคัดกรองนักเรียน	2. การนำผลคัดกรองนำมาพัฒนา และส่งเสริม นักเรียน	2. การคัดกรองด้านความสามารถ ประเมินพฤติกรรมนักเรียน	- ครอบคลุม สภาพที่แท้จริงของนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน	3. การมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนของนักเรียน	3. กิจกรรมโฮมรูม 4. โครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของสภานักเรียน 5. โครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน	- นักเรียนมีภาวะผู้นำผู้ติดตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - นักเรียนดำเนินปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
4. การปรับปรุงแก้ไข	4. การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไข ปัญหา และความร่วมมือ จากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน	6. โครงการเยี่ยมบ้าน	- ความพึงพอใจในต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. การส่งต่อ	5. การประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ภายในโรงเรียน	7. การมอบหมายภาระงานตามหน้าที่ในระบบดูแลนักเรียน	- การประสานกันตามภาระที่ได้รับมอบหมาย

ผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามองค์ประกอบ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ตามประเด็นที่เลือกพัฒนา โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูล แบบสังเกต แบบประเมินเป้าหมายการดำเนินงาน และแบบประเมินความพึงพอใจ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน การนำเสนอข้อมูล การนำเสนอข้อมูล โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ดังต่อไปนี้

1. การจัดทำเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ได้ดำเนินการ โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้

ขั้นวางแผน (Planning) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนยังขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน วิธีการจัดเก็บข้อมูล นักเรียน ครูทุกคนควรตระหนักต่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และร่วมกันวางแผนประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้เวลาดำเนินการ 2 วัน เตรียมคณะทำงาน วางแผน เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ศึกษาเอกสาร แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบจัดทำเอกสาร จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นปฏิบัติการ (Action) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้เวลาดำเนินการ 2 วัน ให้ความรู้วิธีการเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน องค์ประกอบ ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ร่วมกันจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเครื่องมือในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และได้เกณฑ์คัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) จากการสังเกตการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัย ให้ความร่วมมือสร้างเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล และมีเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรอง

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) พบว่าผู้ร่วมวิจัย มีการวางแผนจัดทำ เครื่องมือในการคัดกรองรายบุคคล ได้เกณฑ์คัดกรองนักเรียนที่ชัดเจนมี การจัดเก็บข้อมูลเป็น ระบบ ข้อเสนอแนะในการประชุมเชิงปฏิบัติการควรมีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ หรือควรนำครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบมาให้ความรู้ และในเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

2. การนำผลคัดกรองนำมาพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน กิจกรรมสนับสนุน คือ
สรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้ดำเนินการโดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
ดังนี้

ขั้นวางแผน (Planning) ครูประจำชั้น ผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันวางแผน
แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบ เตรียมเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งแจ้งการคัดกรองให้กับครูประจำชั้น
และแนะนำการใช้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน

ขั้นปฏิบัติการ (Action) ดำเนินการคัดกรองนักเรียน โดยมอบหมายให้ครู
ประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการคัดกรอง แต่มีบางส่วนยังมีปัญหาและได้ดำเนินการชี้แจงและ นิเทศ
จึงสามารถดำเนินการคัดกรองได้ถูกต้อง ดำเนินการคัดกรองในด้านดังต่อไปนี้ ความสามารถ
ประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และด้านครอบครัว และสามารถสรุปผลการคัดกรอง
นักเรียนเป็นรายด้านดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านความสามารถ

ที่	ระดับชั้น	นักเรียน (N)	ด้านการเรียน(คน)			ความสามารถพิเศษ(คน)	
			กลุ่ม ปกติ	กลุ่ม เสี่ยง	กลุ่มมี ปัญหา	มี	ไม่มี
1	ประถมศึกษาปีที่ 1	53	52	-	1	-	53
2	ประถมศึกษาปีที่ 2	53	50	-	3	-	53
3	ประถมศึกษาปีที่ 3	49	47	-	2	-	49
4	ประถมศึกษาปีที่ 4	46	40	3	3	-	46
5	ประถมศึกษาปีที่ 5	67	58	7	2	6	61
6	ประถมศึกษาปีที่ 6	47	32	7	8	10	37
7	มัธยมศึกษาปีที่ 1	62	44	10	8	8	54
8	มัธยมศึกษาปีที่ 2	57	43	11	3	6	51
9	มัธยมศึกษาปีที่ 3	36	23	10	3	10	26
	รวม	470	389	48	33	40	430
	ร้อยละ	100	82.76	10.21	7.02	8.51	91.48

จากตารางที่ 15 แบบสรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียน ด้าน
การเรียน กลุ่มปกติ 389 คน (ร้อยละ = 82.76) กลุ่มเสี่ยง 48 คน (ร้อยละ = 10.21)
กลุ่มมีปัญหา 33 คน (P = 7.02) ด้านความสามารถพิเศษ ไม่มีความสามารถพิเศษ 430 คน
(ร้อยละ = 91.48) มีความสามารถพิเศษ 40 คน (ร้อยละ = 9.52) .

ตารางที่ 16 สรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้าน ประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)
(N = 470)

ชั้น	นักเรียน (N)	ด้านร่างกาย(คน)		ด้านจิตใจและพฤติกรรม (คน)							
		ปกติ	เสี่ยง/มี ปัญหา	ด้านอารมณ์		ความประพฤติ		ไม่อยู่นิ่ง		สัมพันธ์ภาพ	
				ปกติ	เสี่ยง/มี ปัญหา	ปกติ	เสี่ยง/มี ปัญหา	ปกติ	เสี่ยง/มี ปัญหา	ปกติ	เสี่ยง/มี ปัญหา
ป.1	53	53	-	53	-	49	4	53	-	53	-
ป.2	53	53	-	53	-	45	8	53	-	53	-
ป.3	49	49	-	49	-	39	10	49	-	48	1
ป.4	46	45	1	44	2	34	12	43	3	46	-
ป.5	67	67	-	61	6	52	15	63	4	64	3
ป.6	47	47	-	42	5	37	10	40	7	41	6
ม.1	62	62	-	57	5	45	17	58	4	56	6
ม.2	57	57	-	49	8	43	14	51	6	45	12
ม.3	36	36	-	30	6	24	12	31	5	25	9
รวม	470	469	1	438	32	368	102	441	29	433	37
ร้อยละ	100	99.79	0.21	93.90	6.80	78.29	21.71	93.82	6.18	92.12	7.88

จากตารางที่ 16 สรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านพฤติกรรมนักเรียน พบว่า การคัดกรองด้านร่างกาย ปกติ 469 คน (ร้อยละ = 99.79) เสี่ยง/มีปัญหา 1 คน (ร้อยละ = 0.21) การคัดกรองด้านอารมณ์ ปกติ 438 คน (ร้อยละ = 93.90) เสี่ยง/มีปัญหา 32 คน (ร้อยละ = 6.80) การคัดกรองด้านความประพฤติ ปกติ 368 คน (ร้อยละ = 78.29) เสี่ยง/มีปัญหา 102 คน (ร้อยละ = 21.71) การคัดกรองด้านอยู่นิ่ง/สมาธิสั้น ปกติ 441 คน (ร้อยละ = 93.82) เสี่ยง/มีปัญหา 29 คน (ร้อยละ = 6.18) การคัดกรองด้านสัมพันธ์ภาพ ปกติ 433 คน (ร้อยละ = 92.12) เสี่ยง/มีปัญหา 37 คน (ร้อยละ = 7.88)

ตารางที่ 17 สรุปผลการคัดกรองด้านครอบครัว

ชั้น	นักเรียน (N)	ด้านเศรษฐกิจ			ด้านการคุ้มครอง		
		ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา	ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา
ป.1	53	30	20	3	30	20	3
ป.2	53	28	20	5	28	20	5
ป.3	49	33	12	4	33	12	4
ป.4	46	25	15	6	25	15	6
ป.5	67	32	20	15	32	20	15
ป.6	47	15	22	10	15	22	10
ม.1	62	30	20	12	30	20	12
ม.2	57	26	23	8	26	23	8
ม.3	36	16	16	4	16	16	4
รวม	470	235	168	67	235	168	67
ร้อยละ	100	50.00	35.74	14.26	50.00	35.74	14.26

จากตารางที่ 17 สรุปผลการคัดกรองด้านครอบครัว พบว่า ด้านเศรษฐกิจ ปกติ 235 คน (ร้อยละ = 50.00) ด้านเศรษฐกิจ เสี่ยง 168 คน (ร้อยละ = 35.74) ด้านเศรษฐกิจ มีปัญหา 67 คน (ร้อยละ = 14.26) ด้านการคุ้มครอง ปกติ 235 คน (ร้อยละ = 50.00) ด้านการคุ้มครอง เสี่ยง 168 คน (ร้อยละ = 35.74) ด้านการคุ้มครอง มีปัญหา 67 คน (ร้อยละ = 14.26)

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) จากการสังเกตการดำเนินการคัดกรองนักเรียน เป็นรายด้านพบว่าครูประจำชั้นส่วนใหญ่ คัดกรองนักเรียน ได้ถูกต้อง

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) ครูประจำชั้นดำเนินการ คัดกรองนักเรียน ได้อย่างถูกต้อง หลังจากชี้แจงและ นิเทศ จากผู้ร่วมวิจัย ข้อเสนอแนะ ในแต่ละปี การศึกษาควรมีปฏิทินในการปฏิบัติงานตามองค์ประกอบของระบบดูแลอย่างชัดเจน มีการประชุมการดำเนินงานอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง ควรมีการวางแผนระบบสารสนเทศ ที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มาประมวลข้อมูลนักเรียนรายบุคคล สะดวกในการเรียกใช้ข้อมูล

3. การมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนของนักเรียน ได้
ดำเนินการโดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้

3.1. จัดกิจกรรมโฮมรูม (Home room) ได้ดำเนินการโดยใช้หลักการ
วิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้

ขั้นวางแผน (Planning) ผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันวางแผน กิจกรรมโฮมรูม
ในแต่ละสัปดาห์ โดยแบ่งการจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1-3 เริ่มจากการ
สำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมโฮมรูมจากนักเรียน แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้น
เตรียมแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ขั้นปฏิบัติการ (Action) ดำเนินการชี้แจงแผนการจัดกิจกรรมให้กับ
ครูประจำชั้น แจ้งบทบาทหน้าที่มอบหมาย ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนจัดกิจกรรม
โฮมรูม ในช่วงชั่วโมงสุดท้ายของวันสุดสัปดาห์ ครูที่ปรึกษาอบรมชี้แจงข้อมูลด้านต่าง ๆ
ให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ และนักเรียนนำเสนอข้อมูล ความรู้แลกเปลี่ยนกัน โดยแบ่ง
สถานที่จัดทำกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 จัดกิจกรรมโฮมรูมได้ฤกษ์อาคาร 2 ช่วงชั้นที่ 2
จัดกิจกรรมโฮมรูมหอประชุม ช่วงชั้นที่ 3 จัดกิจกรรมโฮมรูมได้ฤกษ์อาคาร 5 ดำเนินกิจกรรม
ตามแผนการจัดกิจกรรมที่วางไว้

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) จากการสังเกตการดำเนินการจัดกิจกรรม
โฮมรูมนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้น และนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-3 ส่วนมากนักเรียนให้ความสนใจ
สนใจ มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง นักเรียนพูดคุยมีความสนิทสนม
เข้าใจซึ่งกันและกัน และมีความไว้วางใจในครูที่ปรึกษา

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) พบว่าครูและนักเรียนมีส่วน
ร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง นักเรียนมีความไว้วางใจในครูที่ปรึกษา
อุปสรรค ครูในช่วงชั้นที่ 3 ไม่ให้ความสำคัญในชั่วโมงโฮมรูม นักเรียนบางคนหนีเรียน
ข้อเสนอแนะ ควรจัดกิจกรรมโฮมรูม ให้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เพิ่มเป็นช่วงเวลาเช้าทุกวัน
ก่อนเข้าเรียน 10-15 นาที ก่อนเข้าเรียนทุก ๆ วัน เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียน สำหรับ
นักเรียนที่มีปัญหาควรให้บริการแนะแนว มีห้องแนะแนวที่เป็นสัดส่วนมีบรรยากาศที่ดี
มีช่วงเวลาให้บริการนักเรียนในช่วงพักกลางวัน และหลังเลิกเรียน

3.2. โครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของสภานักเรียน ได้ดำเนินการโดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้

ขั้นวางแผน (Planning) จากการสำรวจ ด้านการแก้ไขปัญหาของโรงเรียนที่จะแก้ปัญหาในสภาพปัจจุบัน เป็นอันดับแรก ได้แก่ ระเบียบวินัย ภาวะผู้นำ และประเมิณภาวะผู้นำนักเรียนพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมปรึกษาวางแผนจัดทำโครงการดังนี้ ขออนุมัติโครงการ ประชุมชี้แจงวางแผนการอบรม ประสานสถานที่ ออกหนังสือเชิญวิทยากร เตรียมเอกสารในการอบรม แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ดำเนินการอบรมตามแผน

ขั้นปฏิบัติการ (Action) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการอบรมโครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของสภานักเรียนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เข้าร่วมกิจกรรม 140 คน และดำเนินการพัฒนาคณะกรรมการสภานักเรียน โดยเริ่มจากประชุมคณะกรรมการสภานักเรียน แบ่งภาระหน้าที่ การทำงานของคณะกรรมการสภานักเรียน ออกเป็น 4 ด้าน 1) รับผิดชอบทำกิจกรรมหน้าเสาธง 2) ตรวจสอบสะอาดห้องเรียน 3) ตรวจสอบระเบียบแถว 4) ควบคุมดูแลการเข้า-ออกนอกบริเวณ โรงเรียนของนักเรียน โดยแบ่ง ออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คนรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายประจำวัน และได้ประเมินผลภาวะผู้นำนักเรียน จากครู จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20 นักเรียน จำนวน 32 คนคิดเป็นร้อยละ 80 มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 18 ตารางที่ 18 ประเมินภาวะผู้นำนักเรียนตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของสภานักเรียน

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินก่อนการพัฒนา	การแปลผล	ผลการประเมินหลังการพัฒนา	การแปลผล
		(\bar{X})		(\bar{X})	
1	นักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและข้อตกลงกลุ่มมากน้อยเพียงใด	2.40	น้อย	3.68	มาก
2	นักเรียนมีภาวะผู้นำ ผู้ตาม มากน้อยเพียงใด	2.14	น้อย	3.76	มาก
3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานกลุ่ม มากน้อยเพียงใด	2.22	น้อย	3.56	มาก

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินก่อนการพัฒนา	การแปลผล	ผลการประเมินหลังการพัฒนา	การแปลผล
		(\bar{X})		(\bar{X})	
4	นักเรียนอาสาปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการนักเรียนติดภารกิจอื่น มากน้อยเพียงใด	2.30	น้อย	3.76	มาก
5	นักเรียนกล้าแสดงออกปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ มากน้อยเพียงใด	2.18	น้อย	3.72	มาก
6	นักเรียนพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มากน้อยเพียงใด	2.00	น้อย	3.96	มาก
7	นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มากน้อยเพียงใด	2.12	น้อย	3.66	มาก
8	นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ มากน้อยเพียงใด	2.04	น้อย	3.78	มาก
9	นักเรียนหาวิธีการหรือแนวทางที่จะปฏิบัติหน้าที่ ให้ประสบผลสำเร็จ มากน้อยเพียงใด	2.18	น้อย	3.64	มาก
10	นักเรียน ไม่เอาเปรียบผู้อื่นขณะที่ทำงานร่วมกัน มากน้อยเพียงใด	2.02	น้อย	3.66	มาก
ค่าเฉลี่ย		2.16	น้อย	3.72	มาก

จากตารางที่ 18 ประเมินภาวะผู้นำนักเรียนตาม โครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของสถานศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

ผลการประเมินก่อนพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า นักเรียนภาวะผู้นำ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และผลการประเมินรายข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) นักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและข้อตกลงกลุ่ม (\bar{X} = 2.40) 2) นักเรียนอาสาปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการนักเรียนติดภารกิจอื่น (\bar{X} = 2.30) 3) นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานกลุ่ม (\bar{X} = 2.22) และอันดับสุดท้ายนักเรียน พึงพอใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (\bar{X} = 2.00)

ผลการประเมินหลังพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า นักเรียนภาวะผู้นำ ภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และผลการประเมินรายข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) นักเรียนพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (\bar{X} = 3.96) 2) นักเรียนปฏิบัติ

หน้าที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X}=3.78$) 3) นักเรียนมีภาวะผู้นำผู้ตาม
ค่าเฉลี่ย 3.76 และ นักเรียนอาสาปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการนักเรียนคิดภารกิจอื่น
($\bar{X}=3.76$) และอันดับสุดท้าย นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานกลุ่ม ($\bar{X}=3.56$)

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) จากการสังเกต นักเรียนที่ได้รับการอบรม
ตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของสถานศึกษา
นักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของภาวะผู้นำและผู้ตาม รับผิดชอบในภาระงานที่ได้รับมอบหมาย
รู้จักเสียสละ กล้าพูดกล้าแสดงออกในทางที่ดี มีจิตอาสา และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) พบว่านักเรียนมีภาวะผู้นำ
ภาพรวมก่อนพัฒนาอยู่ในระดับ น้อย และภาพรวมหลังพัฒนานักเรียนมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับ
มาก นักเรียนสามารถปฏิบัติในการปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี
ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน ครูที่รับผิดชอบควรกำกับติดตามนักเรียน
มีการประชุมทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในแต่ละภาระงานที่ได้รับมอบหมาย กระตุ้น
ให้นักเรียน แสดงบทบาทภาวะผู้นำโดยการแสดงออกตามภาระงาน เสริมแรงโดยให้กำลังใจ
ให้อำนาจตามหน้าที่ ครูประจำชั้นควรอบรมนักเรียนในเรื่องของภาวะผู้ตามให้กับนักเรียน
ควรนำครูและคณะกรรมการสถานศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ

3.3. โครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน ได้ดำเนินการ โดยการใช้หลักการวิจัย
เชิงปฏิบัติการดังนี้

ขั้นวางแผน (Planning) จากการสัมภาษณ์กลุ่มด้านการแก้ไขปัญหา
ของโรงเรียนที่จะแก้ปัญหาในปัจจุบันพบว่า นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรม ไม่มีสมาธิ มีนิสัย
ก้าวร้าว จึงเป็นสาเหตุทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระดมความคิดหาวิธีการที่จะลดปัญหาดังกล่าว
ผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมกับครูที่ปรึกษา ผู้บริหาร ได้ดำเนินกิจกรรมโครงการอบรมคุณธรรม
นักเรียน โดยวางแผนจัดทำโครงการ ขออนุมัติโครงการ ประชุมชี้แจงวางแผนการอบรม
ประสานสถานที่ ออกหนังสือเชิญวิทยากร เตรียมเอกสารในการอบรม แต่งตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินงาน ดำเนินการอบรม

ขั้นปฏิบัติการ (Action) ดำเนินการอบรมตามแผนที่วางไว้ โดยกำหนด
ให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2-3 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 269 คน เข้ารับ
การอบรมตามโครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน ระยะเวลาดำเนินการ: 3 วัน 2 คืน
ระหว่าง วันที่ 11-13 พฤศจิกายน 2552 ณ โรงเรียนบ้านหนองแขง เพื่อให้ นักเรียน มีคุณธรรม
จริยธรรม สมาธิ ศีลธรรม เป็นเยาวชนที่ดี และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีการประเมิน

ความพึงพอใจนักเรียนตามแบบสอบถามตามโครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความพึงพอใจการอบรมตามโครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	การแปลผล
		(\bar{X})	
1	อาหาร/สถานที่	2.60	ปานกลาง
2	ความเหมาะสมของเนื้อหาที่บรรยาย	3.23	ปานกลาง
3	กิจกรรมที่ 6 ตัว	3.91	มาก
4	กิจกรรมอาสา	3.93	มาก
5	กิจกรรมพระคุณที่ 3	4.58	มากที่สุด
6	กิจกรรมอรุณทอแสง	3.83	มาก
7	การเดินทางกรม / การนั่งสมาธิ	3.98	มาก
8	กิจกรรมเพื่อนพันธุ์แท้	4.03	มาก
9	พระวิทยากร ครู ผู้ปกครอง	4.26	มาก
10	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียน	3.78	มาก
ค่าเฉลี่ย		3.81	มาก

จากตารางที่ 19 ความพึงพอใจในการอบรมตามโครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน โดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และผลการประเมินรายข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กิจกรรมพระคุณที่ 3 ($\bar{X} = 4.58$) 2) พระวิทยากร ครู ผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.26$) 3) กิจกรรมเพื่อนพันธุ์แท้ ($\bar{X} = 4.03$) และมีความเหมาะสมอันดับสุดท้าย คือ อาหาร/สถานที่ ($\bar{X} = 2.60$)

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) จากการสังเกต การดำเนินการ อบรมตามโครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมมีความพึงพอใจในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้พร้อมเพียงและตั้งใจฝึกปฏิบัติกิจกรรมการดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น นักเรียนมีจิตใจอ่อนโยน มีอารมณ์ที่คล้อยตามกิจกรรม เช่น กิจกรรมพระคุณที่สามซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนแสดงความกตัญญูต่อผู้ปกครอง ครู และกิจกรรมอื่น ๆ นักเรียนแสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้พร้อมเพียง และการดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น นักเรียนมีจิตใจอ่อนโยน และนักเรียนความพึงพอใจการอบรม ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก อุปสรรค สถานที่ในการอบรมควรจัดให้นักเรียนออกไปนอกบริเวณ

โรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พบกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ข้อเสนอแนะ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการอบรม ควรนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยวางแผนจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เช่น การนั่งสมาธิ นำมาบูรณาการในชั่วโมงเรียนปฏิบัติก่อนเรียน และหลังเรียน วันละ 15 นาที จัดกิจกรรมไหว้กันวันละครั้ง กิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา และความร่วมมือ จากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียน โครงการกิจกรรมสนับสนุน โครงการเยี่ยมบ้าน ได้ดำเนินการ โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้

ขั้นวางแผน (Planning) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมปรึกษาหารือวางแผนจัดทำโครงการ เริ่มจาก ขออนุมัติโครงการ ประชุมชี้แจงวางแผน จัดทำปฏิทินการออกเยี่ยมบ้าน จัดทำเครื่องมือในการออกเยี่ยมบ้าน แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการออกเยี่ยมบ้าน และรวบรวมข้อมูล เป็นรายชั้น และรวมทั้ง โรงเรียน

ขั้นปฏิบัติการ (Action) ดำเนินออกเยี่ยมบ้านระหว่างวันที่ 21- 28 ธันวาคม 2552 โดยมีครูประจำชั้น ป.1- ม.3 ตามแผนที่กำหนด (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข : 157)

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) จากการสังเกต ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ไปทำงานต่างจังหวัด สภาพครอบครัวหย่าร้าง นักเรียนจะอยู่กับบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง นักเรียนอยู่กับญาติ หรืออยู่ตามลำพัง ได้นำผลจากครูประจำชั้นมาสรุป ดังนี้มีนักเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 470 ครอบครัว กลุ่มครอบครัวที่สภาพแวดล้อมดี 235 ครอบครัว กลุ่มครอบครัวที่สภาพแวดล้อมมีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะเสี่ยง จำนวน 168 ครอบครัว มีปัญหา 67 ครอบครัว ลักษณะของบุคคลและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว นักเรียนส่วนใหญ่ จะอาศัยอยู่กับญาติ และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังตารางที่ 20

จำนวนผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ (N = 470) แบ่งออกเป็น ครู 17 คน (ร้อยละ = 3.62) นักเรียน 217 คน (ร้อยละ = 46.17) ผู้ปกครอง 216 คน (ร้อยละ = 45.96)

ตารางที่ 20 ความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	การแปล
		(\bar{X})	ผล
1	โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือกันสร้างระบบเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	3.96	มาก
2	การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา และ โรงเรียน	4.11	มาก
3	การจัดทำรายงานพฤติกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง	3.46	ปานกลาง
4	การคัดกรองเพื่อให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด	3.74	มาก
5	การจัดกิจกรรมโฮมรูมระหว่างครูที่ปรึกษาและนักเรียนเพื่อให้เกิดบรรยากาศเสมือนบ้าน	3.75	มาก
6	การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับประสบการณ์และการพัฒนาตนเอง การอบรมคุณธรรมนักเรียนนำนักเรียนไปทัศนศึกษา นำนักเรียนร่วมแข่งขันกิจกรรมต่างๆ	4.31	มาก
7	การให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มสมควรได้รับความช่วยเหลือ เช่น การให้ทุนการศึกษา การช่วยเหลือด้านการเรียน และดูแลความประพฤติ	3.48	ปานกลาง
8	การส่งต่อนักเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้อง	2.99	ปานกลาง
9	ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียน สร้างความสัมพันธ์ กับผู้ปกครอง ร่วมกันแก้ไขปัญหานักเรียน	4.64	มากที่สุด
10	การแจ้งข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองทราบ	3.94	มาก
ค่าเฉลี่ย		3.84	มาก

จากตารางที่ 20 ความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$) และผลการประเมินรายชื่อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียน สร้างความสัมพันธ์ กับผู้ปกครอง ร่วมกันแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X}=4.64$) 2)การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับประสบการณ์และการพัฒนาตนเอง การอบรมคุณธรรมนักเรียน นำนักเรียนไปทัศนศึกษา นำนักเรียนร่วมแข่งขันกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X}=4.31$) 3) การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา และ โรงเรียน ($\bar{X}=4.11$) และมีความเหมาะสมอันดับสุดท้าย คือ การส่งต่อนักเรียน

ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 2.99$)

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) พบว่า นักเรียน ครู ผู้ปกครอง พึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ครูทราบ ข้อมูลนักเรียนมีการสานความสัมพันธ์ระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองร่วมแก้ปัญหา ผู้ปกครองมีความรู้สึกต่อผู้เรียน และ โรงเรียน มีความรู้สึกที่ดี มีความต้องการช่วยเหลือ ด้าน พฤติกรรม คือ ให้กำกับติดตามให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และพฤติกรรมนักเรียน ด้านอาคาร สถานที่ จัดให้เพียงพอต่อนักเรียน ด้านการเรียนการสอน ควรให้การบ้านแก่นักเรียนเป็น ประจำทุกวัน อุปสรรคในการออกเยี่ยมบ้านครั้งนี้มีครูประจำชั้นส่วนหนึ่ง ออกบ้านนักเรียน ไม่ครบนักเรียน เนื่องจากครูไม่ได้อาศัยอยู่ในชุมชนจึงทำให้การประสานระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน ร่วมกันแก้ปัญหาที่ค่อนข้างลำบาก ข้อเสนอแนะ ควรหาแนวทางในการ ประสานกันระหว่างครู และผู้ปกครอง โดยการจัดประชุมผู้ปกครองระดับชั้นเรียน โดยมีการ ดำเนินการวางแผนให้ ครู นักเรียน ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิด หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนร่วมกัน พร้อมทั้งให้ผู้ปกครอง มาโรงเรียนกับนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 วัน /คน

5. การประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียนเช่น ครูแนะ แนว ครูฝ่ายปกครอง กิจกรรมที่สนับสนุน คือการมอบหมายภาระงานตามหน้าที่ ในระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ได้ดำเนินการ โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้

ขั้นวางแผน (Planning) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมปรึกษาหารือวางแผน กรอบภาระหน้าที่ตามงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำเครื่องมือในการส่งต่อนักเรียน ภายในและภายนอก แต่งตั้งคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการส่งต่อนักเรียน ภายใน เป็นรายชั้นเรียน

ขั้นปฏิบัติการ (Action) จากการแต่งตั้งคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ได้ดำเนินการ มีการประสานทำงานระหว่างกันสม่ำเสมอ ต่อเนื่องมีการส่งต่อจากครูประจำวิชาภาษาอังกฤษส่งต่อให้ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำชั้น ม. 3 นำมาส่งต่อให้ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำชั้น ม. 1 นำมาส่งต่อให้ครูฝ่ายปกครอง ฝ่ายปกครอง ดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน พร้อมส่งนักเรียนที่ พฤติกรรมดีขึ้นให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา

ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) จากการสังเกตครูประจำวิชาที่มีการส่งต่อ “...ครูประจำวิชาภาษาอังกฤษพบปัญหา นักเรียนที่หนีเรียนเป็นประจำ ได้นำมาส่งต่อให้ครู

ฝ่ายปกครองช่วยดำเนินการติดตาม และแก้ไข...”

(ผู้ร่วมวิจัย. 17 ธันวาคม 2552 : การสังเกต)

“...ครูประจำชั้น ม. 3 นำที่สูบบุหรี่ นำมาส่งต่อให้ครูฝ่ายพยาบาล และส่งต่อฝ่ายปกครอง ช่วยดำเนินการติดตาม และแก้ไข...”

(ผู้วิจัย. 13 มกราคม 2552 : การสังเกต)

“..ครูประจำชั้น ม. 1 นำที่ทะเลาะวิวาท นำมาส่งต่อให้ครูฝ่ายปกครอง ช่วยดำเนินการติดตาม และแก้ไข...”

(ผู้ร่วมวิจัย. 13 มกราคม 2552 : การสังเกต)

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) พบว่า ครูมีการส่งต่อนักเรียน ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ระหว่างครูผู้รับผิดชอบ ได้รับความร่วมมือกับคณะทำงาน มีการประสานงานระหว่างกันสม่ำเสมอต่อเนื่อง มีความเคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติกันมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน ประสานการทำงานระหว่างกัน ครูที่ปรึกษาดำเนินการช่วยเหลือ นักเรียนแล้วไม่ดีขึ้น ดำเนินการส่งต่อ ไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือส่งต่อฝ่ายปกครอง การส่งต่อนักเรียน เป็นการส่งต่อนักเรียน ภายใน ดำเนินงานตามกรอบงานที่มอบหมายไว้อย่างถูกต้อง ข้อเสนอแนะ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งต่อในระดับชั้นเรียน แบ่งออกเป็น คณะกรรมการส่งต่อนักเรียนออกเป็นระดับดังนี้ ระดับ ป. 1-3 , ป. 4-6 , ม. 1-3 โดยให้ครูประจำชั้นและคณะกรรมการดำเนินส่งต่อ

สะท้อนผลในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มุ่งพัฒนาองค์ประกอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนการปรับปรุงแก้ไข และการส่งต่อ การพัฒนาเป็นไปตามประเด็นที่เลือกพัฒนา ใช้โครงการ กิจกรรม สนับสนุน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัย มีการวางแผนจัดทำเครื่องมือในการคัดกรองรายบุคคล ได้เกณฑ์คัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ ข้อเสนอแนะในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ควรมีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเข้าใจหรือควรนำครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีระบบดูแลที่มีประสิทธิภาพ มาให้ความรู้ และในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

2. การนำผลคัดกรองนำมาพัฒนา และส่งเสริมนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้น ดำเนินการ คัดกรองนักเรียน ได้อย่างถูกต้อง หลังจากชี้แจงและ นิเทศ จากผู้ร่วมวิจัย ข้อเสนอแนะ ในแต่ปีการศึกษาควรมีปฏิทินในการปฏิบัติงานตามองค์ประกอบของระบบดูแล อย่างชัดเจนมีการประชุมการดำเนินงานอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง ควรมีการวางแผนระบบ สารสนเทศที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มาประมวลข้อมูลนักเรียนรายบุคคล สะดวกในการ เรียกใช้ข้อมูลและการพัฒนาด้านต่างๆ

3. การมีส่วนร่วมคิดในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนของนักเรียน มีโครงการ กิจกรรมสนับสนุนดังนี้

3.1. จัดกิจกรรมโฮมรูม (Home room) พบว่าครูและนักเรียนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง นักเรียนมีความไว้วางใจในครูที่ปรึกษา อุปสรรค ครู ในช่วงชั้นที่ 3 ไม่ให้ความสำคัญในช่วง โฮมรูม นักเรียนบางคนหนีเรียน ข้อเสนอแนะ ควรจัดกิจกรรมโฮมรูม ให้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เพิ่มเป็นช่วงเวลาเช้าทุกวัน ก่อนเข้าเรียน 10- 15 นาที ก่อนเข้าเรียนทุก ๆ วัน เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียน สำหรับ นักเรียนที่มีปัญหาควรให้บริการแนะแนวมีห้องแนะแนวที่เป็นสัดส่วนมีบรรยากาศที่ดี มีช่วงเวลาให้บริการนักเรียน ในช่วงพักกลางวัน และหลังเลิกเรียน

3.2 โครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของสถาน นักเรียน พบว่านักเรียนมีภาวะผู้นำภาพรวมก่อนพัฒนาอยู่ในระดับน้อย และภาพรวมหลัง พัฒนานักเรียนมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก นักเรียนสามารถปฏิบัติในการปฏิบัติกิจกรรมของ สถานักเรียน ได้เป็นอย่างดี ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน ครูที่รับผิดชอบควร กำกับติดตามนักเรียน มีการประชุมทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในแต่ละภาระงานที่ได้รับ มอบหมาย กระตุ้นให้นักเรียน แสดงบทบาทภาวะผู้นำโดยการแสดงออกตามภาระงาน เสริมแรง โดยให้กำลังใจ ให้อำนาจตามหน้าที่ ครูประจำชั้นควรอบรมนักเรียนในเรื่องของภาวะ ผู้ตามให้กับนักเรียน ควรนำครูและคณะกรรมการสถานักเรียนศึกษาดูงาน โรงเรียน ที่ประสบ ผลสำเร็จ

3.3 โครงการอบรมคุณธรรมนักเรียน ได้ดำเนินการ เริ่มจากการสัมภาษณ์กลุ่ม ด้านการแก้ไขปัญหา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้พร้อมเพียง และการดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น นักเรียนมีจิตใจอ่อนโยน และนักเรียนความพึงพอใจการอบรม ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก อุปสรรค สถานที่ ในการอบรมควรจัดให้นักเรียนออกไปนอกบริเวณ โรงเรียน เพื่อให้นักเรียน ได้พบกับ

สิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ข้อเสนอแนะ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการอบรม ควรนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยวางแผนจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เช่น การนั่งสมาธิ นำมาบูรณาการในชั่วโมงเรียน ปฏิบัติ ก่อนเรียน และหลังเรียน วันละ 15 นาที จัดกิจกรรมไหว้กันวันละครั้ง กิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น เพื่อให้แก่นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา และความร่วมมือ จากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียน โครงการ กิจกรรมสนับสนุน โครงการเยี่ยมบ้าน พบว่า นักเรียน ครู ผู้ปกครอง พึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ครูทราบข้อมูลนักเรียนมีการสานความสัมพันธ์ระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองร่วมแก้ปัญหา ผู้ปกครองมีความรู้สึกต่อผู้เรียน และ โรงเรียน มีความรู้สึกที่ดี มีความต้องการช่วยเหลือ ด้านพฤติกรรม คือให้กำกับติดตามให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และพฤติกรรมนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ จัดให้เพียงพอต่อนักเรียน ด้านการเรียนการสอนควรให้การบ้านแก่นักเรียนเป็นประจำทุกวัน อุปสรรคในการออกเยี่ยมบ้านครั้งนี้มีครูประจำชั้นส่วนหนึ่ง ออกบ้านนักเรียน ไม่ครบนักเรียน เนื่องจากครูไม่ได้อาศัยอยู่ในชุมชนจึงทำให้การประสานระหว่างผู้ปกครองนักเรียนค่อนข้างลำบาก ข้อเสนอแนะ ควรหาแนวทางในการประสานกันระหว่างครู และผู้ปกครอง โดยการจัดประชุมผู้ปกครองระดับชั้นเรียน โดยมีการดำเนินการวางแผนให้ ครู นักเรียน ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิด หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนร่วมกัน พร้อมทั้งให้ผู้ปกครอง มา โรงเรียนกับนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 วัน /คน

5. การประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ภายใน โรงเรียนเช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง กิจกรรมที่สนับสนุน คือการมอบหมายภาระงานตามหน้าที่ ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ครูมีการส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ระหว่างครู ผู้รับผิดชอบได้รับความร่วมมือกับคณะทำงาน มีการประสานงานระหว่างกันสม่ำเสมอเนื่องมีความเคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติกันมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน ประสานการทำงานระหว่างกัน ครูที่ปรึกษาดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนแล้วไม่ดีขึ้น ดำเนินการส่งต่อ ไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือส่งต่อฝ่ายปกครอง การส่งต่อนักเรียน เป็นการส่งต่อนักเรียน ภายใน ดำเนินงานตามกรอบงานที่มอบหมายไว้อย่างถูกต้อง ข้อเสนอแนะ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งต่อในระดับชั้นเรียน แบ่งออกเป็น คณะกรรมการส่งต่อนักเรียน ออกเป็นระดับดังนี้ ระดับ ป. 1-3 , ป. 4-6 , ม. 1-3 โดยให้ครูประจำชั้นและคณะกรรมการ ดำเนินส่งต่อ